

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	22 juni 2021
Zaaknummer	2242268
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	De heer G. Hendriks, wethouder
Onderwerp	Meicirculaire 2021

1. Kennisnemen van

De uitkomst van de meicirculaire 2021.

2. Inleiding

In de Perspectiefnota 2022 is nog geen rekening gehouden met de uitkomst van de meicirculaire 2021 omdat deze op dat moment nog niet bekend was. Wel is een aanname gedaan over die uitkomst.

Inmiddels is de meicirculaire gepubliceerd en willen we u informeren over de uitkomst en wat dit betekent voor de meerjarenbegroting.

3. Kernboodschap

Met de uitkomst van de meicirculaire is in 2022 sprake van een hogere uitkering dan verwacht, sluit 2023 aan bij onze verwachting, maar valt de uitkering voor de jaren 2024 en 2025 tegen. Dit laatste is vooral het gevolg van een neerwaartse bijstelling van het zogenaamde accres door lagere geraamde overheidsuitgaven.

Daarnaast zijn er specifieke budgetten toegevoegd voor (nieuwe) taken, de zogenoemde taakmutaties.

Tabel 1: Meicirculaire 2021					
<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2021	2022	2023	2024	2025
Vrij besteedbare ruimte meicirculaire 2021	889	1.847	1.034	430	368
Aanname in PN22		1.040	1.040	1.040	1.040
Effect op financieel beeld PN22		807	-6	-610	-672

Herzien begrotingssaldo

Omdat de meicirculaire anders uitpakt dan de aanname in de Perspectiefnota 2022 worden de daarin gepresenteerde begrotingssaldi lager, zoals te zien in tabel 2.

Tabel 2 Effect op begrotingssaldo				
<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo Perspectiefnota 2022	-2.526	-1.214	-494	252
Effect meicirculaire t.o.v. eerdere aanname	807	-6	-610	-672
Saldo Perspectiefnota 2022, incl. mei circulaire	-1.719	-1.220	-1.104	-420

In plaats van een sluitend saldo in 2025 leidt de meicirculaire tot een negatief saldo. Dit vraagt om extra maatregelen in voorbereiding op de Programmabegroting 2022-2025.

Deze uitkomst noodzaakt ons aanvullende maatregelen voor te leggen om tot een sluitende begroting te komen.

4. Consequenties

Tabel 2. Meicirculaire 2021					
<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2021	2022	2023	2024	2025
Uitkering gemeentefonds in Meerjarenbegroting 2020/2021	77.203	77.243	76.704	77.340	77.990
Uitkering decembercirculaire 2020	80.558	79.049	77.695	77.732	78.221
Mutatie	3.355	1.806	991	393	231
<i>Waarvan bestemde middelen t.b.v. taakmutaties:</i>					
1. Jeugd	987	-	-	-	-
2. Rijksvaccinatie en prenataal huisbezoek	18	31	31	31	32
3. Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	23	24	24	24	24
4. Bommenregeling	722	-	-	-	-
5. Maatschappelijke begeleiding statushouders en Inburgering	64	36	20	13	5
6. Wet Open Overheid	-	136	153	169	187
7. Voogdij/18+ woonplaatsbeginsel	-	-237	-237	-237	-237
Overige taakmutaties	-37	-30	-34	-38	-147
Corona	688	-	-	-	-
Totaal bestemde middelen	2.466	-40	-44	-38	-136
Vrij besteedbare ruimte meicirculaire 2021	889	1.847	1.034	430	368
<i>Opgebouwd uit:</i>					
BTW compensatiefonds	265	320	320	320	320
Accres/uitkeringsfactor	601	1.701	896	300	0
Overig	23	-175	-182	-190	47
Vrij besteedbare ruimte meicirculaire 2021	889	1.847	1.034	430	368

Accres (regulier)

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU). Volgens de normeringssystematiek (trap-op-trap-af) hebben wijzigingen in de ARU direct invloed op de ontwikkeling van de algemene uitkering en daarmee op de omvang van het gemeentefonds.

De accresen in deze meicirculaire zijn weliswaar positief, maar ten opzichte van de voorgaande circulaire neerwaarts bijgesteld. Vanaf 2023 stijgt de volumecomponent van de rijksuitgaven minder hard. Een belangrijke factor hierbij is lagere verwachte rentelasten in deze jaren als gevolg van lagere rentestanden. Ook andere ontwikkelingen in latere jaren, zoals lagere EU-afdrachten als

gevolg van het vorig jaar afgesloten Europees Meerjarig Financieel Kader, zorgen voor een lagere volumegroei. Deze factoren dragen bij aan de neerwaartse bijstelling van het accres in 2023-2025.

Accres (BTW Compensatiefonds)

In de meicirculaire 2018 is besloten om het BTW Compensatiefonds (BCF) anders te gaan verwerken en uit het Gemeentefonds te halen. Het ministerie van BZK heeft in afstemming met de VNG en de provinciale toezichthouders een advies opgesteld over de wijze waarop de ruimte onder het plafond BCF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Voor de begroting 2022 is dit de realisatie 2020 zoals die in deze circulaire is opgenomen. De provinciale toezichthouders gebruiken dit advies als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren)begroting 2022-2025.

Dit leidt tot een voordelig effect voor onze meerjarenbegroting van € 265.000 in 2021 en € 320.000 in 2022 e.v.

Overige effecten

Hieronder valt met name de aanpassing van de korting op de uitkering uit het Gemeentefonds i.v.m. de WOZ-waardestijging. Op basis van deze waardestijging wordt het bijbehorende rekentarief door het Rijk weliswaar naar beneden bijgesteld maar voor Gooise Meren resulteert dit per saldo in een structureel nadeel van ruim € 150.000.

Taakmutaties

Naast het accres is sprake van een aantal taakmutaties waarbij extra middelen zijn toegekend voor specifieke activiteiten. Deze middelen en de bijbehorende activiteiten zijn onderdeel van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en derhalve niet geormerkt.

Uitgangspunt voor de begroting van Gooise Meren is steeds geweest dat deze extra middelen volledig worden toegevoegd aan de uitvoeringsbudgetten van de onderliggende taken, waardoor dit geen extra vrij besteedbare ruimte oplevert. Dit passen we ook toe op de taakmutaties in deze meicirculaire.

1. Jeugd

De belangrijkste taakmutatie betreft de incidentele middelen voor de aanpak problematiek jeugdzorg. Bij de voorjaarsnota heeft het kabinet voor het jaar 2021 € 613 miljoen beschikbaar gesteld voor acute problematiek in de jeugdzorg. Dit bedrag komt bovenop de € 300 miljoen aan tijdelijke extra middelen die bij voorjaarsnota 2019 al beschikbaar is gesteld voor het jaar 2021. Rondom de € 613 miljoen zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen het Rijk en VNG. Van deze € 613 miljoen wordt € 120 miljoen verdeeld over een beperkt aantal gemeenten of jeugdzorgregio's via specifieke uitkeringen (spuk's). De overige € 493 miljoen is toegevoegd aan het gemeentefonds, voor:

1. Het vormgeven van de consultatiefunctie ggz, wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpverleningsproblematiek tegen te gaan en verdringing van andere uitgaven bij gemeenten tegen te gaan.
2. Het uitbreiden van het aantal Praktijk Ondersteuners Huisartsenzorg (POH) voor de jeugd.
3. Extra inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg.

Voor Gooise Meren gaat het om een bedrag van in totaal € 987.000 in 2021. Samen met de Regio Gooi en Vechtstreek wordt gekeken naar de regionale inzet van deze extra middelen. Daarnaast worden de middelen lokaal ingezet.

2. *Rijksvaccinatie en Prenataal huisbezoek door JGZ*

Met ingang van 1 januari 2021 wordt de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken (MenACWY) overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden toegevoegd aan de reeds eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP).

Tevens zijn vanaf 2022 middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel 'Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg (PHB JGZ).

Voor Gooise Meren gaat het in totaal om € 17.500 in 2021 en € 31.000 vanaf 2022.

3. *Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening*

In haar reactie op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag heeft het kabinet aangekondigd structurele middelen vrij te maken voor de aanpak van discriminatie, waaronder de versterking van de antidiscriminatievoorzieningen (ADV). Het gaat om een bedrag van € 23.000 in 2021 e.v. voor Gooise Meren.

4. *Bommenregeling*

Voor het ruimen van niet gesprongen explosieven (de bommenregeling) op het KNSF terrein en in de Muidertrekvaart is € 722.000 beschikbaar gesteld.

5. *Maatschappelijke begeleiding statushouders en Inburgering*

Voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden ontvangt de gemeente in 2021 eenmalig een bedrag.

Aan de integratie-uitkering Inburgering wordt voor 2021 tot en met 2025 cumulatief € 16,5 miljoen toegevoegd ten behoeve van de begeleiding van de bredere groep asielmigranten binnen de ondertussen-groep (inburgeraars die nog inburgeringsplichtig zijn onder de Wet inburgering 2013). Dit volgt uit de bestuurlijke afspraken die het ministerie van SZW en de VNG in april 2020 hebben gemaakt om een impuls te geven aan de uitstroom van inburgeringsplichtigen. De bedragen worden verdeeld naar rato van het aantal inwoners. Voor Gooise Meren gaat het in totaal om de volgende bedragen: € 64.000 in 2021, € 36.000 in 2022, € 20.000 in 2023, € 13.000 in 2024 en € 5.000 in 2025.

6. *Wet Open Overheid*

Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de (Wijzigingswet) Wet open overheid (Woo) aangenomen. Het betreft een initiatiefwet uit de Tweede Kamer die beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Met dit wetsvoorstel geven de initiatiefnemers zowel de actieve als de passieve openbaarmaking van overheidsinformatie een nieuwe basis, verankeren zij het recht op toegang tot informatie wettelijk en beogen zij de informatievoorziening en informatiehuishouding van het Rijk en decentrale overheden te verbeteren.

De middelen voor Gooise Meren, € 136.000 in 2022 oplopende tot € 187.000 in 2025, zullen met name nodig zijn voor extra capaciteit.

7. *Voogdij/18+ woonplaatsbeginsel*

In uitzondering op bovenstaande mutaties, waarbij het gaat om extra middelen, geldt voor de Voogdij/18+ een negatieve bijstelling van middelen. Met de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel verschuift de verantwoordelijkheid voor de zorg van naar inschatting zo'n 20.000 kinderen naar een andere gemeente. Voor Gooise Meren is sprake van een nadeel van € 237.000.

Compensatiepakket coronacrisis

Net als in 2020 zijn in de meicirculaire 2021 middelen opgenomen om extra coronakosten te kunnen dekken. Voor Gooise Meren gaat het om een bedrag van € 688.000 voor 2021. Deze middelen zijn reeds verwerkt in het eerste Voortgangsverslag.

5. Houd rekening met:

1. Overleg tussen de VNG en het huidige kabinet over de uitspraak van de arbitrage-commissie inzake extra compensaties jeugdzorg heeft geleid tot een toezegging van € 1,3 miljard in 2022. Hoe dit uitpakt voor Gooise Meren is nog niet bekend. Het overleg heeft nog niet geleid tot een uitspraak over 2023 en volgende jaren. Dat is aan het nieuwe kabinet.
2. Het Gemeentefonds wordt bepaald door verschillende factoren die continu aan verandering onderhevig zijn. Ook de verdeling van het Gemeentefonds zelf staat ter discussie. Dit betekent dat de uitkeringen die Gooise Meren jaarlijks ontvangt zullen fluctueren. Te denken valt aan de onzekerheid met betrekking tot de doorwerking van het BTW Compensatiefonds, de ontwikkeling van de WOZ waarden en de geplande herijking van het Gemeentefonds.

6. Communicatie en participatie

Middels deze raadsmededelingen houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen van het Gemeentefonds en de consequenties voor de begroting van Gooise Meren.

7. Vervolg

We verwerken de uitkomsten van deze meicirculaire in het tweede Voortgangsverslag 2021 en de komende Programmabegroting 2022.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester